

Č.j. 51742/ENV/16 - 2570/630/16

V Praze, dne 29. 7. 2016

VEŘEJNÁ VYHLÁŠKA

Ministerstvo životního prostředí, odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků (dále jen „MŽP“), jako příslušný orgán státní správy ochrany přírody podle § 5b odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v souladu s § 25 a § 172 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tímto zveřejňuje

návrh opatření obecné povahy, kterým se stanoví odchylný postup pro usmrcování kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) při prevenci závažných škod na rybnářství a za účelem ochrany (jiných) volně žijících živočichů na území Pardubického kraje.

V návaznosti na novelizaci vyhlášky č. 395/1992 Sb., kterou byl v s účinností od 1.4. 2013 vyřazen kormorán velký ze seznamu zvláště chráněných živočichů, přistoupilo MŽP k přípravě opatření obecné povahy, kterým se v souladu s § 5b odst. 4 zákona stanoví odchylný postup pro usmrcování kormorána velkého na území Pardubického kraje. Důvodem pro povolení odchylného postupu je v souladu s § 5b odst. 1 zákona prevence závažných škod na rybnářství a účel ochrany (jiných) volně žijících živočichů.

V souladu s § 172 odst. 4 správního řádu může k návrhu opatření obecné povahy kdokoli, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, uplatnit u správního orgánu písemné připomínky, jež správní orgán využije jako podklad pro opatření obecné povahy a bude se jimi zabývat v jeho odůvodnění. Podle § 172 odst. 5 správního řádu mohou dále vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohou být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemné odůvodněné námítky, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne zveřejnění opatření.

S ohledem na uvedené stanoví MŽP lhůtu pro podávání připomínek a námitek 30 dnů ode dne doručení tohoto oznámení v souladu s § 25 odst. 2 správního řádu. Připomínky a námítky lze v této lhůtě podat u Ministerstva životního prostředí, Vršovická 65, 100 10 Praha 10.

V souladu s ustanovením § 25 správního řádu je tato vyhláška umístěna na úřední desce Ministerstva životního prostředí a pro dálkový přístup na elektronické úřední desce (www.mzp.cz) a dále na úředních deskách obcí, jejichž správní obvod je řízením dotčen. V souladu s § 25 odst. 2 správního řádu se patnáctým dnem po vyvěšení toto oznámení považuje za doručené, bylo-li v této lhůtě zveřejněno též způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Ing. Jan Šíma

*ředitel odboru druhové ochrany
a implementace mezinárodních závazků*

Příloha:

Návrh opatření obecné povahy, kterým se stanoví odchylný postup pro usmrcování kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) při prevenci závažných škod na rybářství a za účelem ochrany (jiných) volně žijících živočichů na území Pardubického kraje.

vyvěšeno dne: 5.8.2016

 **OBEC
HEJNICE**

sejmuto dne: 20.8.2016

 **OBEC
HEJNICE**

č.j. 51742/ENV/16 - 2570/630/16

Návrh OPATŘENÍ OBECNÉ POVAHY

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný správní orgán podle ustanovení § 5b odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v souladu s ustanovením § 5b odst. 1 - 4 zákona a § 171 a násled. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

vydává

odchylný postup pro usmrcování kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) při prevenci závažných škod na rybařství a za účelem ochrany (jiných) volně žijících živočichů na území Pardubického kraje

Předmět úpravy

Článek 1

Ministerstvo životního prostředí tímto opatřením vydaným pod č.j. ... a oznámeným veřejnou vyhláškou dne ... (dále jen „opatření obecné povahy“) povoluje podle ustanovení § 5b odst. 1 zákona

- a) osobám oprávněným k rybníkářství podle zvláštního zákona,¹
- b) osobám vykonávajícím rybařské právo podle zvláštního zákona²

při prevenci závažných škod na rybařství a za účelem ochrany (jiných) volně žijících živočichů odchylný postup od zákazu úmyslné usmrcovat (prostřednictvím osob oprávněných podle zákona o myslivosti³) jedince kormorána velkého stanoveného v § 5a odst. 1 písm. a) zákona a zákazu držet usmrcené jedince stanoveného v § 5a odst. 1 písm. d) zákona, a to za podmínek uvedených dále v tomto opatření obecné povahy.

¹ § 3 zákona č. 99/2004 Sb., o rybařství, ve znění pozdějších předpisů.

² § 6 zákona č. 99/2004 Sb., o rybařství, ve znění pozdějších předpisů.

³ § 39 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů.

Orgánem ochrany přírody příslušným vyhlásit, že podmínky pro odchylný postup nastaly je místně příslušný orgán ochrany přírody v souladu s § 5b odst. 4 ZOPK, tedy místně příslušný orgán obce s rozšířenou působností, v územích zařazených do kategorie přírodní rezervace a přírodní památka Krajský úřad (konkrétně Krajský úřad Pardubického kraje) a v ostatních zvláště chráněných územích příslušné regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny (dále jen „OOP“).

Vymezení časových a místních okolností

Článek 2

Odchylný postup stanovený tímto opatřením obecné povahy lze uplatňovat v období od 1. srpna stávajícího roku do 31. března následujícího kalendářního roku, jestliže se ve správním obvodu místně příslušného OOP vyskytuje alespoň jedno hejno kormorána velkého na tahu nebo při zimování, a jde-li o

a) rybníky nebo zvláštní rybochovná zařízení podle zvláštního zákona¹ a jejich bezprostřední okolí na území obcí s rozšířenou působností Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Chrudim, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Polička, Přelouč, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto (včetně dotčených částí území CHKO Žďárské vrchy a Železné hory) kromě:

- ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze č. 1 tohoto opatření,
 - maloplošných zvláště chráněných území (území zařazených do kategorie národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka).
- b) rybařské revíry podle zvláštního zákona² uvedené v příloze č. 2 tohoto opatření obecné povahy a jejich bezprostřední okolí na území Pardubického kraje (včetně uvedených revírů zasahujících na území CHKO Žďárské vrchy a Železné hory) kromě:
- maloplošných zvláště chráněných území (území zařazených do kategorie národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka).
 - ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze č. 1 tohoto opatření,

¹ § 2 písm. c) a d) zákona č. 99/2004 Sb., o rybařství, ve znění pozdějších předpisů

² § 2 písm. e) a § 4 zákona č. 99/2004 Sb., o rybařství, ve znění pozdějších předpisů

Článek 3

Toto opatření obecné povahy lze uplatňovat i mimo období stanovené článkem 2 a v maloplošných zvláště chráněných územích (s výjimkou ornitologicky významných lokalit uvedených v příloze 1), a to ve výjimečných případech, kdy hrozí bezprostřední nebezpečí vzniku závažné škody a nedojde k ohrožení zájmů ochrany přírody chráněných zákonem.

V takovém případě se může jednat pouze o krátkodobý, časově omezený zásah (odstřel), v konkrétních lokalitách stanovených místně příslušným orgánem ochrany přírody a provedený za podmínek stanovených v čl. 4 a 5 tohoto opatření obecné povahy.

Zejména na rybnících plůdkových, násadových a aktuálně nasazených rybnících hlavních (na prvním horku), kde hrozí zvýšené riziko vzniku škod, lze odchylný postup uplatňovat až do 30. dubna daného kalendářního roku za předpokladu, že ten, kdo hodlá tento odchylný postup využívat, oznámí OOP nejpozději do 31. 3. daného kalendářního roku, které z rybníků, na nichž provozuje rybníkářství, jsou v dané sezóně zařazeny do kategorie rybníků plůdkových a rybníků násadových nebo který z hlavních rybníků je aktuálně nasazen na prvním horku.

Podmínky uplatňování odchylného postupu

Článek 4

Postup podle tohoto opatření obecné povahy při usmrcování jedinců kormorána velkého mohou uplatňovat osoby oprávněné podle zvláštních předpisů³, které jej provedou lovem střílnou zbrání v souladu se zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“), a které mimo místa odpočinku kormoránů, při dobré viditelnosti a v denní dobu v souladu s § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti,

- **jednorázově uloví maximálně 20 % přítomných jedinců z celkového počtu kormoránů v dohledové vzdálenosti s tím, že nebude prováděn společný lov,**
- **zajistí likvidaci usmrcených jedinců kormorána velkého v souladu s požadavky zvláštních předpisů⁴ či jejich využití (konzumaci) pro vlastní potřebu nebo je poskytnout pro účely výzkumu a vzdělávání subjektu, který disponuje příslušným povolením k jejich držení ve smyslu zákona,**
- **povedou přehled o každém provedeném usmrcení dle vzoru uvedeného v příloze č. 3 a zajistí prohlídku každého usmrceného jedince, zda není kroužkovaný -**

³ zákon č. 449/2001 Sb. o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 246/1992 Sb. na ochranu zvířat proto týraní, ve znění pozdějších předpisů
⁴ zákon č. 449/2001, o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

nalezené kroužky bude každý, kdo bude postupovat podle tohoto opatření obecné povahy shromažďovat společně s údaji o místě a datu nálezu.

- **do 31. 12. každého roku předají místně příslušnému OOP souhrnné přehled o provedených odstřelech vč. nalezených ornitologických kroužků (předávají se údaje za předchozí období dle čl. 2, případně za navazující postup na plůdkových a násadových rybnících nebo lokalitách dle čl. 3). OOP následně informace zadá do systému Habides.**

Článek 5

Postupovat podle tohoto opatření obecné povahy lze pouze, pokud bylo v souladu s § 5b odst. 4 zákona místně příslušným OOP vyhlášeno, že nastaly podmínky pro uplatnění odchylného postupu, tedy nastaly okolnosti dle čl. 2 nebo hrozí bezprostřední nebezpečí vzniku závažné škody podle čl. 3 tohoto opatření obecné povahy.

Skutečnost, že nastaly podmínky pro uplatnění odchylného postupu podle čl. 2 nebo 3 vyhláší s podrobnostmi bezodkladně příslušný orgán ochrany přírody formou sdělení na své úřední desce.

Odůvodnění

Článek 6

Ustanovení § 5b odst. 1 zákona zakládá možnost povolení odchylného postupu při ochraně ptáků od ochrany (zákazů) stanovené v § 5a odst. 1 zákona a stanovuje podmínky a důvody za nichž je možné povolení vydat. Odchylný postup lze povolit, pokud neexistuje jiné uspokojivé řešení (řešení s nižšími dopady, šetrnější řešení) a je zároveň dán některý z důvodů uvedených v § 5b odst. 1 zákona (zde tedy důvod prevence závažných škod na rybářství a zájem ochrany jiných volně žijících živočichů). Respektován musí být rovněž celkový cíl Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků, tedy zachování stavu populací volně žijících ptáků (z hlediska jejich početnosti a rozšíření v rámci areálu) a vydání odchylného postupu je také podmíněno dle § 45g zákona zabezpečením ochrany (nepoškozením) evropsky významných lokalit a ptáčích oblastí, resp. zamezením dlouhodobého a soustavného vyrušování druhů, jež jsou jejich předměty ochrany. Týká-li se odchylný postup blíže neurčeného okruhu osob, lze jej v souladu s § 5b odst. 4 zákona při splnění stanovených podmínek povolit též opatřením obecné povahy dle § 171 a násl. správního řádu. Ministerstvo životního prostředí jako příslušný správní orgán dle uvedeného § 5b odst. 4 zákona přistoupilo k povolení odchylného postupu u kormorána velkého (od zákazů jeho jedince úmyslně usmrcovat) z následujících důvodů.

Základní východiska

Kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*) je evropským druhem ptáka, u něhož došlo od konce 60. let 20. století k výraznému populačnímu nárůstu a expanzi v rámci areálu. Podle údajů Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) došlo mezi vyhodnocovanými roky 1970 až 2006 k více než 20ti násobnému nárůstu počtu hnízdních párů a populace nadále roste (nárůst o 37% za období 2000 - 2006). Celková velikost evropské populace kormorána velkého, poddruhu *sinensis*, je nyní odhadována na více než 700 tisíc jedinců. Mezi faktory umožňující tento nárůst se nejčastěji řadí zlepšení kvality životního prostředí (odeznění vlivu používání DDT a dalších látek i celkové zlepšení kvality vod), zvýšení úživnosti vnitrozemských a litorálních vod (zvýšení intenzity produkce akvakultury průběhu 20. stol. apod.), legislativní ochrana tohoto druhu na území většiny států Evropy a v neposlední řadě i změna klimatických podmínek a charakteristik toků (nezamrzání řek - vliv přehradních nádrží, lidských sídel, regulace a další negativní zásahy do koryt toků apod.).

Na území České republiky se nenachází žádná významná hnízdní populace (hlavní hnízdiště kormorána velkého se nacházejí především na pobřeží baltského a severního moře) - v ČR hnízdí cca 350 párů a zřejmě i v souvislosti s dosud povolovaným odstředím (byť aplikovaným mimo hnízdní dobu), zůstává tento počet dlouhodobě prakticky beze změn. Česká republika je však významnou migrační cestou pro ptáky ze severozápadní, ale částečně i severovýchodní Evropy. S ohledem na dostupnost zdrojů potravy došlo nejprve ke zvýšení počtu transmigrantů lovicích ryby na rybochovných zařízeních a postupně i k nárůstu zimujících kormoránů, kteří vyhledávají především nezamrzající řeky prakticky po celém území. Podle výsledků mezinárodního sčítání vodních ptáků dosahuje v posledních letech početnost kormorána v České republice v zimních měsících 10 000 - 15 000 jedinců a k tomu se přidává proměnlivý, avšak značný počet (tisíce až desetitisíce) jedinců na podzimním a jarním tahu.

Z hlediska vlivu na rybi společnost a výše škod na rybářství tak může docházet k postupné kumulaci dopadů i na místech s relativně nízkým aktuálním počtem zjištěných jedinců kormorána velkého. V průběhu tahu a zimování dochází ke změnám v distribuci jedinců a tažných hejn v území - pokud zamrznou stojaté vodní plochy (rybníky a jiná rybochovná zařízení), dochází k zvýšení predačního tlaku na nezamrzlých vodních tocích. Zvýšený predační tlak kormoránů v době, kdy nezamrzlé vodní toky jsou jejich jediným možným lovištěm, se může v případě, že tyto podmínky nastanou po delší období, projevit negativně na rybích společnostech a vést k jejich devastaci. Udává se, že jeden jedinec, v závislosti na velikosti a podmínekách, denně spotřebuje 150 - 600 g ryb (některé zdroje uvádějí až 700 g) a část ryb může být během lovu napadena, stresována a zraněna (v rámci provedených studií se počet poškozených ryb v obsádkě pohyboval od 1% do 47%).

Na základě vyčíslení škod na rybách poskytovaných dle zákona č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy, ve znění pozdějších předpisů, po dobu, kdy byl kormorán velký zařazen mezi zvláště chráněné druhy živočichů, lze dovozovat ekonomický rozsah škod na rybářství, resp. rybochovných zařízeních - v posledních letech se jednalo o částku ve výši cca 40 mil. Kč ročně. Vzhledem ke skutečnosti, že žádost o náhradu uplatňovala pouze část subjektů, jsou souhrnné škody na rybách v rybochovných zařízeních vyšší. Dopady na jednotlivé provozovatele se sice liší (v závislosti na lokalizaci rybochovných zařízení ve vztahu k oblastem, kde dochází k nejvyšší koncentraci protahujících a zimujících kormoránů, v závislosti na druhu obsádky, meziročně v závislosti na délce trvání ledové pokrývky na rybnících a na dalších faktorech), ale v případě dlouhodobější přítomnosti kormoránů na rybochovném zařízení může v závislosti na podmínkách a druhu obsádky docházet ke vzniku závažných škod již při nízké početnosti hejn (pod 10 jedinců).

V podmínkách České republiky je s ohledem na akční rádius tažných hejn kormoránů riziko vzniku škody na většině rybochovných zařízení a téměř na všech tocích s parametry umožňujícími kormoránům lov ryb. Území Pardubického kraje (zejména v návaznosti na tok řeky Labe) představuje významnou tahovou zastávku vodních ptáků (a tedy i kormoránů) na území ČR a s tím souvisí také dopad na rybníční hospodářství i společnosti (především menších a středně velkých) vodních toků. Narušování sklady rybích společností a zastoupení jednotlivých druhů je zásadní především na technicky upravených částech toků, ve vypustných traticích nádrží s ovlivněným teplotním režimem apod. V rámci přípravy tohoto opatření obecné povahy byla ve spolupráci s Rybářským sdružením ČR a Českým rybářským svazem analyzována míra zatížení jednotlivých částí území (míra rizika vzniku závažné škody na rybářství, případné ohrožení rybích společností) a na základě toho byly stanoven rozsah území, na něž se opatření vztahuje (viz dále).

Důvody a předpoklady pro povolení odchýlného postupu dle § 5b odst. 1 zákona

I. Neexistence jiného uspokojivého řešení

Na základě dosavadních zkušeností i provedených studií (většně evropských projektů REDCAFE: *Reducing the Conflicts between Cormorants and Fisheries on a pan-European scale* a INTERCAFE: *Interdisciplinary Initiative to Reduce Pan-European Cormorant-Fisheries Conflicts*) je zřejmé, že neletální ochranná opatření jako např. použití sítí apod. je možné pouze u menších, zpravidla intenzivních rybochovných zařízení (sádky aj.) a další metody (pochůzky, akustické a vizuální plašiče) jsou rovněž využitelné jen v omezené míře (opět spíše na menších vodních plochách). Zejména akustické plašení (s použitím plynových děl apod.) může naopak představovat významnější rušivý faktor pro jiné druhy ptáků a dalších živočichů, než je běžný lov. Na vodních tocích nelze z hlediska

efektivitu, ceny a pracovní neletání metody prakticky uplatnit. I přes tuto praktickou neexistenci vhodných neletáních metod, je však vhodné veškerá opatření (ať již usmrcování či plašení) doplnit prostředky ke zvýšení ochrany ryb, jako je instalace pontonových úkrytů pro ryby ve vodních nádržích (rybnících), tvorba břehových úkrytů, zachovávání litorálních porostů či zvyšování celkové morfologické pestrosti vodních toků.

II. Důvod prevence závažných škod na rybnářství

Škodu v rybnářství je možné vnímat ve dvou úrovních, a to jako škodu v rybníkářství či akvakultuře a škodu ve volných vodách (revírech). Přímá majetková škoda na rybách vzniká pouze při hospodaření v oblasti rybníkářství (resp. v uzavřených vodách obecně). Škodou v rybnářství ve volných vodách (na vodních tocích) není samotná škoda na rybách (ty nejsou předmětem vlastnictví), ale mohou to být náklady, které poškozený ze svého majetku vynaložil zbytečně, aniž se s nimi dostavil očekávaný výsledek, či které musel použít na reparaci stavu vyvolaného škodnou událostí (marné vynaložené náklady). Takovými zbytečnými náklady mohou být například výdaje, které subjekt rybníkářského práva vynaložil ze svých prostředků na doplnění stavu ryb (zarybnění) ve vodních tocích, v nichž vykonával rybníkářské právo, přestože mu k rybám samotným nesvědčilo vlastnické právo (více viz rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 540/2003, 25 Cdo 3206/2007 a 25 Cdo 3961/2009).

Při zohlednění základních východisek pro hodnocení důvodů pro povolení odchýlného postupu uvedených v návrhu doporučení Evropské komise „Great Cormorant: Derogations under the article 9 of the Birds Directive“ a s ohledem na výše popsaný stav, tedy skutečnost, že počet tažných a zimujících kormoránů v ČR stále narůstá a oblast východních Čech je dlouhodobě cílem tažných hejn kormoránů, je zřejmé trvalé (dlouhodobé) riziko vzniku škod v produkčním rybnářství i v rybníkářských revírech na území Pardubického kraje. Predační tlak kormorána velkého na rybi společenstva vodních toků se významně projevuje především ve spojení se zhoršeným stavem prostředí (upravené toky s nedostatkem úkrytů, úseky pod vodními díly s pozmeněným teplotním režimem a zvýšenou koncentrací ryb apod.). Rybníkářské hospodaření v revírech je však ovlivňováno i tam, kde dochází k predaci citlivých a rybníkářsky významných druhů, jako lipan podhorní nebo pstruh potůční.

III. Zájem ochrany (jiných) volně žijících živočichů

Vzhledem k potravnímu zaměření kormorána velkého, který je prakticky striktním ichtyofágem, může dojít v důsledku predace hejny kormoránů k ohrožení jednotlivých druhů ryb (byť vzhledem k potravnímu oportunismu kormorán konzumuje nejspíše dostupné a tedy zpravidla nejhojnější druhy) a narušení rybních společenstev. Druhotně mohou být ovlivněny potravní konkurenti kormorána, případně organismy vázané životním cyklem či jiným způsobem na ryby (např. vodní míži). Zájem na ochraně pak spočívá především v zachování původních, přirozeně se rozmnožujících ryb ve vodních tocích a rybních společenstev, v nichž se vyskytují typické druhy ryb pro jednotlivá rybní pásma, které

jsou součástí ekosystému vodního toku. U jednotlivých druhů ryb (případně jiných organismů) lze za zájem ochrany považovat především zachování zvláště chráněných a vzácných druhů, případně druhů, u nichž je narušena přirozená obnova populací (do značné míry například u pstruha potůčního nebo lipana podhorního) a mohlo by tak zvýšeným predací tlakem kormorána velkého u nich dojít k výrazným ztrátám.

Dalším zájmem ochrany přírody může být ochrana těch částí vodních toků, kde predace kormoránů může nepříznivě ovlivnit stav předmětu ochrany maloplošných zvláště chráněných území nebo evropsky významných lokalit. To v případě území Pardubického kraje připadá v úvahu pouze ve zcela omezené míře, vzhledem ke skutečnosti, že zvláště chráněná území či EVL, jejichž předměty ochrany by mohly být predací kormorána ohroženy, jsou relativně málo zranitelná - lokality na vodních tocích mají přirozený charakter, s dostatečným množstvím úkrytů pro ryby a nízkou úspěšností lovu kormoránů.

IV. Naplnění § 45g zákona a respektování cíle Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků

Naplnění požadavků stanoveného § 45g zákona bylo zvažováno ve vztahu k ptáčím oblastem a evropsky významným lokalitám na území Pardubického kraje, a to především ve vztahu k těm územím, kde by odstěžením kormoránů mohlo dojít k rušení předmětů ochrany citlivých k této formě plašení (jiné dopady činnosti, kromě rušení stíhatele, se vzhledem ke skutečnosti, že nepůjde o nijak soustavnou a hromadnou aktivitu, která by mohla například poškodit biotopy, nepředpokládají). Z účinnosti tohoto opatření obecně povahy proto byly vyloučeny vybrané ornitologicky významné lokality uvedené v příloze č. 1 (mezi nimiž je řada ptáčích oblastí a evropsky významných lokalit či jejich částí). Uplatňování odchýlného postupu stanoveného tímto opatřením obecné povahy je rovněž omezeno v maloplošných zvláště chráněných územích, čímž je zajištěno omezení rušení v řadě dalších lokalit podstatných z hlediska ochrany dalších druhů ptáků, jež jsou předměty ochrany ptáčích oblastí.

Vzhledem ke skutečnosti, že povolením tohoto opatření obecné povahy nelze (s ohledem na náročnost lovu kormorána) předpokládat významné skokové navýšení odstěhu, je uvedené územní omezení, spolu se stanoveným termínem pro uplatňování odchýlného postupu v rámci kalendářního roku (převážně mimo období hnízdění) a s dalšími podmínkami stanovenými v čl. 4, možné považovat za dostatečné k vyloučení dlouhodobého a soustavného vyrušování druhů, jež jsou jejich předměty ochrany ptáčích oblastí. Obdobně v případě předmětů ochrany evropsky významných lokalit, v nichž lze z hlediska rušení stíhatele v okolí vodních toků a ploch považovat za nejvíce citlivý druh vydru říční - zde, kromě omezení v maloplošných chráněných územích přispěje k snížení možných dopadů také denní doba stanovená k lovu na rybnících v souladu s § 45 odst. 1 písm. m) zákona o myslivosti (tedy vyloučení lovu za noci, resp. v době hodiny po západu slunce až do hodiny před východem slunce).

Plnění cíle Směrnice 2009/147/ES o ochraně volně žijících ptáků, tedy zachování stavu populací volně žijících ptáků (z hlediska jejich početnosti a rozšíření v rámci areálu),

nebude v případě kormorána velkého tímto opatřením obecné povahy dotčeno. Stav evropské populace kormorána je z hlediska početnosti příznivý (stále rostoucí) a ani dosavadní odstřel prováděný v jednotlivých členských státech EU trend růstu početnosti neomezí. Tento odchylný postup tedy nebude mít, za předpokladu zachování stávajících podmínek a trendu vývoje evropské populace kormorána velkého, na celkovou početnost populace zásadní dopad (to je zajištěno i stanovením 20 % početního limitu pro odstřel).

Podmínky a okolnosti uplatňování odchylného postupu

S ohledem na požadavky kladené na obsah rozhodnutí (a tedy i opatření obecné povahy) v § 5b odst. 3 zákona, nezbytnost zajištění souladu s jinými ustanoveními zákona i jinými předpisy a zajištění plnění výše uvedeného cíle Směrnice 2009/147/ES jsou v tomto opatření obecné povahy uvedeny podmínky pro jeho uplatňování. Podle požadavků § 5b odst. 3 zákona obsahuje toto opatření následující údaje a podmínky:

- **Označení druhu** - tento odchylný postup se vztahuje pouze na druh kormorán velký (*Phalacrocorax carbo sinensis*).
- **Množství** - počet jedinců, které je možné odstřílet, je tímto odchylným postupem stanoven relativní hodnotou, konkrétně je povolena možnost odlovu maximálně 20 % jedinců z hejna, resp. v dohledové vzdálenosti z místa odstřelu. Toto množství by mělo být dostatečné k zajištění prevence vzniku závažných škod na jednotlivých lokalitách (z dosavadní zkušenosti je zřejmé, že úspěšnost odlovu nebývá vyšší než 10 % z hejna) a zároveň ve vazbě na celkový stav (nárust) evropské populace druhu zabezpečí, že nedojde k porušení cílů Směrnice 2009/147/ES. Hranice 20 % umožňuje provést odstřel (a zaplašení) i zcela malých hejn čítajících 5 jedinců, škody způsobené nižším počtem jedinců nebo jen jednotlivě lovicími ptáky nepovedou ke vzniku závažné škody ani nepředstavují ohrožení pro ostatní volně žijící živočichy.
- **Prostředky a způsob odchytnu či zabíjení** - vzhledem k tomu, že kormorán velký je zvěř podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, je v čl. 1 a 4 tohoto opatření obecné povahy možnost odlovu vázána na osoby oprávněné dle zákona o myslivosti a na použití stříelné zbraně v souladu s tímto zákonem, který stanovuje další podrobnosti postupu (ustanovení § 45 odst. 1 zákona o myslivosti např. vymezuje zakázané způsoby lovu včetně stanovení denní doby lovu zvěře s podrobnější specifikací u vybraných druhů atp.).
- **Důvody pro povolení odchylného postupu** dle § 5b odst. 1 zákona - prevence závažných škod na rybnářství a současně účel ochrany (jiných) volně žijících živočichů (k důvodům povolení viz výše).
- **Časové okolnosti** - vymezeny jsou jednak dobou platnosti tohoto opatření obecné povahy (dle čl. 7 omezena na 5 let, a to s ohledem na skutečnost, že se jedná o nové uplatněný nástroj, jehož účinnost bude nutné řádně vyhodnotit), a dále jsou ve

vztahu k riziku vzniku škod vztaženy k období od začátku do konce období migrace a zimování kormoránů na našem území. Zvolen byl rozsah pokrývající úplný počátek tahu v průběhu srpna, přes celé zimní období až do konce března. Jarní tah v některých letech doznívá i v průběhu měsíce dubna kdy již plně probíhá hnízdění mnoha jiných druhů ptáků a existuje tak vysoké riziko jejich rušení. Jednotlivé případy, kdy by bezprostředně hrozil vznik závažných škod tímto pozdně táhnoucími jedinci, však bude možné řešit postupem uvedeným v čl. 3 tohoto opatření. Specifikace denní doby v čl. 4 opatření má vazbu především na úpravu založenou zákonem o myslivosti, ale omezuje také rušení jiných živočichů a riziko záměny v případě snížené viditelnosti.

- **Místní okolnosti (podmínky)** uplatňování opatření obecné povahy - místní okolnosti jsou dány jednak celkovým vymezením, které je vztaženo k správnímu území, pro které je opatření vydáváno a pak specifikací k jednotlivým typům ploch (rybníky, rybnářské revíry a jejich okolí) na nichž může docházet ke vzniku škod nebo dopadům predace kormorána na jiné druhy živočichů.

Toto opatření obecné povahy je vydáváno pro území Pardubického kraje (včetně stanoveným vymezením dotčených částí území chráněných krajinných oblastí), nicméně uplatnění postupu bylo nutné vztáhnout na plochy, kde lze naplnění důvodů stanovených zákonem (zejména riziko vzniku závažné škody na rybnářství) předpokládat. Ve spolupráci s Rybnářským sdružením ČR byly proto identifikovány dílčí oblasti, v nichž je koncentrována hospodářská produkce ryb (rybníční hospodaření) a na tyto oblasti, transponované do hranic územních obvodů obcí s rozšířenou působností, je uplatňování odchylného postupu v čl. 2 vztaženo. Konkrétně se jedná o území obcí s rozšířenou působností Česká Třebová, Hlinsko, Holice, Chrudim, Lanškroun, Litomyšl, Moravská Třebová, Pardubice, Polička, Přelouč, Svítavy, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto.

V případě rybnářských revířů (vodních toků) byla obdobně, ve spolupráci s Českým rybnářským svazem, identifikována jejich míra zatížení predací a rizika vzniku závažných škod nebo ohrožení rybích společenstev. S ohledem na líniový charakter vodních toků však byl zvolen odlišný způsob vymezení a přílohou č. 2 tak jsou stanoveny rybnářské revíry, kde byly důvody pro povolení identifikovány jako významné (jde oca o 1/3 rybnářských revířů).

S ohledem na potřebu zohlednit míru ohrožení jednotlivých lokalit, konkrétní cíle a předměty ochrany přírodně cenných území není uplatňování odchylného postupu stanoveného tímto opatřením obecné povahy vztaženo na území maloplošných zvláště chráněných území a dále ornitologicky významných lokalit (významných zimovišť ptáků atp.) uvedených v příloze č. 1

Případy bezprostředně hrozících závažných škod (např. u čerstvě nasazených ryb po dobu než se v rybníku zorientují a obnoví alespoň základní ochranné chování) jsou i pro území maloplošných zvláště chráněných území řešeny v čl. 3 tohoto opatření obecné

povahy. S ohledem na účel omezení škod se může jednat o zásah krátkodobý a časově omezený (řádově týdny) s přesným uvedením časového rozmezí, po které lze podmínky OOP uplatňovat (viz čl. 3 za splnění podmínek stanovených čl. 4 a 5 tohoto opatření obecné povahy).

V ostatních případech je povolení odchýlného postupu v těchto území případně možné individuálně v rámci standardního správního řízení o odchýlném postupu dle § 5b odst. 1 zákona, které umožní posouzení konkrétní situace. Uplatňování odchýlného postupu stanoveného tímto opatřením obecné povahy je z důvodu ochrany jiných druhů ptáků (omezení jejich rušení) zcela vyloučeno pouze v lokalitách uvedených v příloze č. 1 opatření, které byly vyhodnoceny na základě dosavadních poznatků příslušných orgánů ochrany přírody jako nejzávažnější z hlediska jiných druhů ptáků citlivých k rušení. Pokud by i v těchto územích bylo nezbytné povolení odchýlného postupu, lze jej po zvážení všech okolností vydat dle § 5b odst. 1 zákona. V případě ohrožení jiného zájmu ochrany přírody (např. v případě zjištění zvláště chráněných druhů v lokalitě, které by byly rušeny), může orgán ochrany přírody a krajiny dle § 66 ZOPK činnost omezit či zakázat (povolení dané tímto opatřením povoluje pouze odlov kormoranů nikoli výjimky ze zákazů pro další živočišný dle zákona).

- **Kontrola** - závěrečné podmínky uvedené v čl. 4 tohoto opatření obecné povahy upřesňují způsob naplnění povinnosti stanovené v § 5b odst. 5 zákona. Podle tohoto ustanovení zákona je každý, kdo uplatňuje odchýlný postup povinen nahlásit příslušnému orgánu ochrany přírody vždy k 31. 12. každého roku provedené zásahy. Předávání těchto údajů je vztaženo vždy k předchozímu období dle čl. 2, případně navazující postup na plůdkových a násadových rybnících nebo lokalitách dle čl. 3 tohoto opatření tak, aby byly souhrnně k dispozici údaje za jednu ucelenou „sezónu“ a nebyly rozřizitelně vykazovány v polovině období (tj. k nejpozději k 31. 12. se tedy předávají údaje za období od 1.8. předchozího roku do 31.3. daného roku s případnými údaji o postupu dle čl. 3 nebo na plůdkových a násadových rybnících). Podmínky specifikují, jaké mají být zaznamenávány údaje tak, aby bylo možné následně vyhodnocovat účinnost vydaného opatření obecné povahy a mohla být rovněž plněna reportingová povinnost vyplývající z předpisů EU. Evidenční údaje je rovněž nástrojem kontroly naplňování odchýlného postupu, která musí být stanovena dle § 5b odst. 3 písm. d) zákona. Za účelem efektivního využití usmrcených jedinců k vědeckým účelům by měl být každý usmrcený kormorán osobou provádějící odstřel prohlédnut, zda není kroužkovan, a v případě nálezu kroužku by mělo být zajištěno předání tohoto kroužku s údaji o místě a datu nálezu příslušnému orgánu ochrany přírody (který je pak předá národnímu koordinátorovi programu sledování ptáků, jímž je Kroužkovácí stanice Národního muzea). Údaje z odevzdaných kroužků poslouží k bližšímu poznání biologie druhu, zejména původu jedinců, kteří byli na území ČR odstřeleni.

Kromě uvedených podmínek je stanoven způsob dalšího nakládání s ulovenými jedinci. Kormorán velký nepatří mezi druhy, u nichž by byla v ČR vytvořena tradice konzumace, a proto je tímto opatřením obecné povahy primárně povoleno držení usmrcených jedinců za účelem jejich likvidace v souladu se zákonem o myslivosti a

veterinárním zákonem (zákon č. 166/1999 Sb.). Využití pro vlastní potřebu, tedy konzumace ulovených kormoránů však není vyloučena, nicméně na další nakládání s ulovenými jedinci, jako je např. prodej apod. se již povolení nevztahuje. Kadávery usmrcených jedinců mohou také poskytnout cenné informace v rámci výzkumu a vzdělávání (např. sledování potravních preferencí, parazitologie aj.), proto je umožněno rovněž jejich předání k využití v tomto veřejném zájmu subjektům, které disponují příslušným povolením ve smyslu zákona (tzn. povolením odchýlného postupu ze zákazu držení volně žijících ptáků dle § 5a odst. 1 písm. e) zákona za účelem výzkumu či vzdělávání).

Zákon v § 5b odst. 4 váže využití odchýlného postupu povoleného opatřením obecné povahy na vyhlášení skutečnosti, že nastaly stanovené podmínky pro jeho uplatňování. Bez toho, aby byl tento krok místně příslušným OOP proveden, nelze odchýlný postup uplatňovat. Vyhlášení uplatňování odchýlného postupu může obsahovat citaci podmínek tohoto opatření tak, aby bylo zřejmé, jaký je stanoven postup a dále ve vazbě na čl. 3 tohoto opatření obecné povahy upřesní zejména názvy lokalit (rybníků, revírů), přesně vymezené časové období atp. Vyhlášení nastalých podmínek již není samostatným správním aktem a orgán ochrany přírody jej proto provede co neefektivnějším způsobem, kterým je v tomto případě sdělení na úřední desce (v zájmu řádného informování dotčených subjektů však může využít i další formy, zaslát jim sdělení elektronicky atp.). Příslušnými orgány ochrany přírody, jež jsou oprávněny vyhlásit, že nastaly podmínky pro uplatnění odchýlného postupu dle tohoto opatření obecné povahy (a také orgány příslušné k shromažďování hlášení o uplatňování odchýlného postupu) jsou jednotlivé obecní úřady obcí s rozšířenou působností, v územích zařazených do kategorie přírodní rezervace a přírodní památky Krajský úřad Pardubického kraje a v ostatních zvláště chráněných územích příslušná regionální pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny viz OOP výše.

Ostatní

Povolení odchýlného postupu stanovené tímto opatřením obecné povahy nenahrazuje jiná povolení či rozhodnutí potřebná podle zákona (např. tam, kde by docházelo odstřelem kormoránů k rušení jiných ptáků či zvláště chráněných druhů nebo tam, kde je nezbytné povolení k vstupu na území ZCHÚ apod.) nebo jiných právních předpisů (např. povolení dle § 39 zákona o myslivosti).

Jiné zásahy nebo činnosti zakázané dle § 5a odst. 1 zákona tímto opatřením obecné povahy neupravené, lze provádět pouze na základě povolení odchýlného postupu vydaného v rámci samostatného řízení.

Rozhodnutí o odchýlném postupu vydaná dosud v jednotlivých správních řízeních podle § 5b odst. 1 zákona nejsou, s ohledem na ochranu dříve nabytých práv oprávněných osob, dotčena a tyto osoby se řídí podmínkami stanovenými v příslušných rozhodnutích až do konce jejich platnosti. Následně mohou postupovat podle tohoto opatření obecné povahy.

Toto opatření se vydává s účinností do 31. 3. 2021 (tj. na 5 let s přesahem do konce tahu kormoránů v daném roce), a to s ohledem na skutečnost, že jde o nové užití tohoto nástroje a je proto nutné jej v takto omezené době vyhodnotit a případně pro další období optimalizovat.

Vyhodnocení připomínek uplatněných k návrhu opatření obecné povahy:

Kdokoliv, jehož práva, povinnosti nebo zájmy mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, mohl v době 15 dnů od zveřejnění návrhu opatření obecné povahy (návrh opatření byl vyvěšen na úřední desku MŽP dne ...) uplatnit své připomínky (§ 172 odst. 4 správního řádu). K návrhu opatření obecné povahy byly ve stanovené lhůtě uplatněny níže uvedené připomínky, kterými se MŽP zabývalo jako podkladem pro toto opatření obecné povahy a se kterými se vypořádala následovně:

Připomínka:

Vyopřádnání:

Rozhodnutí o uplatněných námítkách:

Do 30 dnů ode dne zveřejnění návrhu opatření () mohli vlastníci nemovitostí, jejichž práva, povinnosti nebo zájmy související s výkonem vlastnického práva mohly být opatřením obecné povahy přímo dotčeny, podat proti návrhu opatření obecné povahy písemně odůvodněné námítky (§ 172 odst. 5 správního řádu). MŽP ve stanovené lhůtě k návrhu tohoto opatření obecné povahy obdrželo námítky... a rozhodlo o těchto námítkách následovně:

Námítka č. 1 -

rozhodnutí: námítce se vyhovuje/částečně/námítka se zamítá odůvodnění:

Platnost a účinnost

Článek 7

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti v souladu s ustanovením § 173 odst.1 správního řádu patnáctým dnem po dni vyvěšení veřejné vyhlášky, kterým bylo oznámeno a pozbývá platnosti dnem 31. 3. 2021.

Poučení

Článek 8

Do opatření obecné povahy a jeho odůvodnění může podle § 173 odst. 1 správního řádu každý nahlédnout u správního orgánu, který opatření obecné povahy vydal.

Proti opatření obecné povahy nelze podle § 173 odst. 2 správního řádu podat opravný prostředek.

V Praze dne

Ing. Jan Šíma

*ředitel odboru odbor druhové ochrany
a implementace mezinárodních závazků*

Seznam příloh, které jsou nedílnou součástí tohoto opatření obecné povahy:

1. Seznam ornitologicky významných lokalit, na které se dle čl. 2 písm. a) opatření obecné povahy nevztahuje odchýlný postup
2. Seznam rybářských revírů na území Pardubického kraje, na které se dle čl. 2 písm. b) opatření obecné povahy vztahuje odchýlný postup
3. Vzor záznamů o odlovu a usmrcení

Příloha č. 1:

Seznam ornitologicky významných lokalit, na které se dle čl. 2 písm. a) opatření obecné povahy nevztahuje odchýlný postup

EVL Lanškrounské rybníky

EVL Černý Nadýmač

EVL Orlice a Labe

EVL Tichá Orlice

Ptačí oblast Bohdanečský rybník

MZCHŮ PR Žernov

Sezemické rybníky (rybník Labská, rybník Bohumilečský, rybník Újezdský, Ředický rybník)

Pískovny Opatlů u Lohenice, rybník Lodrant

Třebovské rybníky (Velký Třebovský rybník, poldr Žichlinek, rybník Hvězda u Opatova, rybník Nový u Opatova, rybník Hvězdička a rybník Bukový

rybníky u Lačnova (rybník Dolní resp. Svitavský rabník, rybník Horní resp. rybník Rosnička a rybník Lánský u Svitav

rybník Maťj Karlov u obce Nová ves, Zálešský rybník, rybník Svatba u obce Prochody

soustava rybníků u obce Jedlová (celá soustava včetně rybníku Dubovec, rybníku Luční a Polní)

rybník Velký Košíř u Litomyše, rybník Rutník u obce Slatina

mokřad Rzy u obce Dobříkov u Chocně

Příloha č. 2

Seznam rybářských revírů na území Pardubického kraje, na které se dle čl. 2 písm. b) opatření obecné povahy vztahuje odchýlný postup

Mimopstruhové revíry:

451 015 DOUBRAVA 4 – MO Běstvína

451 018 CHRUDIMKA 1 – MO Pardubice, k revíru patří náhon Halda od vršku do Chrudimky až k stavidlům na Loučné v Počáplech

451 019 CHRUDIMKA 2 – MO Chrudim

451 021 CHRUDIMKA 5 – ÚDOLNÍ NÁDRŽ SEČ – Východočeský územní svaz

451 029 LABE 26 – MO Řečany nad Labem

451 030 LABE 27 – MO Přelouč, k revíru patří Opatovický kanál od vyústění do Labe pod obcí Semín až k mostu silnice Dolany – Hrádek (z důvodů obecného zájmu je zákaz lovu ryb na levém břehu v objektu Rybářství Bohdaneč) a dále pravostranné přítoky: náhon z chemických závodů Semtín, Čermská struha, Živanická struha, Neratovický potok, Múlda, Opatovický kanál a levostranné přítoky: Poběžovický potok, Svarcava, Lhotecký potok. Součástí revíru jsou uzavřené vodní plochy a rybníky: Horní rybník, Houser, Mělice I – starák, Opočinek, Semín, Černá Velká, Přelouč a Mělice.

451 031 LABE 28 – MO Pardubice, revír tvoří hlavní tok Labe a odstavená ramena: Jarkovské, Pod Farou a Bajkal

451 032 LABE 29 – MO Pardubice, revír tvoří hlavní tok Labe a odstavená ramena: Brozany, Hřčáky a Na Ležánkách

451 033 LABE 30 – MO Pardubice, k revíru patří: hlavní tok Labe, Písník Týnišť, Prostřední, Velký, Gigant, Písník Boudy, odstavené rameno Němčice, odstavené rameno Hrobice, Opatovický kanál, písník Oplatič

451 034 LABE 31 – MO Hradec Králové, k revíru patří také písníky: Správcický, Rusecký, Pláčický, Opatovický, dále ramena a nádrže: Třebeš, Jesípek, Petrofova jezera, Farské, Machkova, Borovina, Panelárna, Dubina, Pod nábytkem, Lohenice, Pod Radary, Ornstova jezera, Keprtův, Svobodné Dvory, Labský náhon, písník pod Ornstovými jezery, požární nádrž Rozběžce a nádrž Závlaha.

451 044 LOUČNÁ 1 – MO Pardubice

451 045 LOUČNÁ 2 – MO Moravany, k revíru patří nádrž Slepovice „S“

451 046 LOUČNÁ 3 – MO Vysoké Mýto, k revíru patří nádrže Knířov a Týnišťko

451 064 ORLICE TICHÁ 2 – MO Choceň

451 391 VIŠŇÁRY – MO Litomyšl, revír tvoří rybníky: Višňary, Němcák, V Chalupách, Kamenné Sedliště a Návesní

Pstruhové revíry:

- 453 014 CHRUDIMKA 3 P – MO Slatiňany
453 015 CHRUDIMKA 4 P – MO Bojanov
453 017 CHRUDIMKA 6 P – MO Hlinsko v Čechách, revír tvoří přítoky Chrudimky; potok Jančour od vstoku Chrudimky až po hráz rybníka Dlouhý v k. ú. Kocourov
453 018 CHRUDIMKA 7 – MO Hlinsko v Čechách
453 041 LOUČNÁ 4 – MO Vysoké Mýto, k revíru patří úsek Betlémského potoka od ústí do Loučné až k hrázi rybníka Chobot
453 110 LOUČNÁ 5 – MO Litomyšl
453 048 MORAVSKÁ SÁZAVA 4 – MO Lanškroun, k revíru patří potoky Sázavský od soutoku s Moravskou Sázavou až po silniční most mezi obcemi Koburk a Dolní Heřmanice, Lukovský potok od soutoku s Moravskou Sázavou až po jez na začátku obce Darníkov, Lukávka od soutoku s Lukovským potokem po silniční most mezi obcí Luková a Lanškroun a Zadní potok až k poslednímu mostu před Jakubovicemi. K revíru dále patří vodní nádrže v k. ú. Žichlínek – VN 1, 2, 3, 4, 5 a 6
453 056 ORLICE DIVOKÁ 4 – MO Žamberk
453 057 ORLICE DIVOKÁ 5 – MO Nekoř, k revíru patří vyrovnávací nádrž v k. ú. Nekoř
453 063 ORLICE TICHÁ 3 – MO Brandýs nad Orlicí
453 064 ORLICE TICHÁ 4 – MO Ústí nad Orlicí, k revíru patří meliorační nádrž TO II v k. ú. Ústí nad Orlicí a odstavené rameno Stará řeka
453 065 ORLICE TICHÁ 5 – MO Letohrad
453 078 SVITAVA 6 – MO Svitavy

Příloha č. 3 Vzor záznamů o odlovu a usmrcení je samostatným dokumentem tohoto opatření

Příloha č. 3 opatření obecné povahy MŽP č.j. 51742/ENV/16-2570/630/16
PŘEHLED O USMRCENÝCH JEDINCÍCH KORMORÁNA VELKÉHO

Č.	Datum odlovu	Čas odlovu	Místo odlovu (název obce či k.ú. a název lokality, rybníka...)	Název honitby	Uživatel honitby	Číslo kroužku (by-li pták takto označen)

- pro každého uloveného jedince vyplňte samostatný řádek